

Lo Catalanista

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan.

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Calderón, 36.

Representació Administrativa á Barcelona
Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell.	2 rals al mes.
Fora.	8 » trimestre.
Un número sol.	0'20 ptas.
Anuncis á preus convencionals.	

Edició de propaganda

DEL COMPENDI DE LA

DOCTRINA CATALANISTA

premiat en lo Concurs Regionalista del

CENTRE CATALÀ de SABADELL

Y

Aprobat per la Junta Permanent de la UNIÓN CATALANISTA

Tirada 100.000 exemplars

Forma 'n opúscul de 32 planas en 8.ª, d' esmerada impressió
sobre paper satinat y ab cuberta de color.

PREU 15 céntims.

Las demandas al engrós al Secretari del *Centre Català* de Sabadell.

SOLEMNITATS CATALANISTAS

Tres actes verdaderament importants, tres solemnitats catalanistas han tingut lloch á Barcelona en un curt espai de dias.

Tals son las sessions inaugurals del novell «Centre Catalá» y de la «Associació popular regionalista», abduas coratjosas associacions que al entrar en la lluyta per la santa causa de la pàtria han demostrat tenir empenya y la fermesa que 's precisa pera revindicar los drets y llibertats de la nacionalitat catalana. L' altre dels actes verificats fou la solemne sessió qu' en honor al gran artista D. Joseph Lluís Pellicer organís la «Unió Catalanista.»

La nota més viriosa en tots y cada un dels actes celebrats fou la regionalista, evidenciantse una vegada més los progressos del catalanisme qu' arreu escampa la bona lleure, quins fruïts, cada dia més abundosos nos fan esperansar la propera realisació dels nostres ensomnis que no son altres que reconquistar pera la nostra Catalunya la més complerta autonomia.

* * *

Disolt l' antich «Centre Catalá» de Barcelona, mort per anèmia degut á son aïslament, y á sas tendències polítiques més que patriótiques, s'ha constituït altre societat catalanista que ab lo mateix nom, pero ab tendències sanas, composta d' elements que tenen ben acreditat son amor á la terra y senten los mes fervent entusiasme per nostra Catalunya se decideixen á treballar desinteressadament pera lograr la complerta revindicació dels drets y llibertats de nostra amantíssima pàtria catalana.

Aprobats y reglamentats sos estatuts s'ha presentat a la lluyta alsant la honrosa senyera de pau y unió entre tots los que 'ns delim pera 'l benestar moral y material de Catalunya.

L'acte ab que celebrá sa constitució fou verdaderament important y 's veié honrrat p r una concurrencia numerosa y distingida.

Ocupá la presidencia lo qui ho es de dita societat don Joaquim Gomez, qui tenia á sos costats als senyors presidents y representants de la Unió Catalanista, Lliga de Catalunya, Centre Excursionista de Catalunya, Centre Escolar Catalanista, Associació popular regionalista y otras associacions yperiódichs de dintre y fora de la capital.

Lo senyor secretari don Jaume Puigventós llegí una ben feta memoria en la que després de ressenyar lo fet per dita associació, feu vots pera propaganda de las doctrinas catalanistas.

La concurrencia l' aplaúdi fortament.

Lo senyor president doná lectura al discurs inaugural en la que després de fer atinadas consideracions sobre 'l catalanisme, significá ab molta abundó d' arguments la importancia que pera las societats te la instrucció de la dona, y principalment dintre la causa catalanista, que tant necessita del amor á la pàtria per part de sos fills.

Acabá son discours donant la més franca encaixada á totas las associacions catalanistas que, tan ben representadas están per la Unió Catalanista, á quina 'l Centre Catalá acordá adherirse tan bon punt estigué constituït lo nou Consell General.

D. B. Cabot doná las gracias á tots los assistents ab un discurs que fou aplaudit.

La concurrència sortí sumament satisfeta del local que estava severa y elegantment adornat ab estandarts y escuts de Catalunya.

* *

La «Associació popular regionalista» també entrá ab bon peu en la lluita per la causa de la pàtria.

Son primer pás en la vida pública es prou pera demostrar la válua de las energías de la novella «Associació» y lo molt que d' ella pot esperar la regionalisme catalá. Per aixó no hem dubtat de calificar de solemnitat l' acte verdaderament importantíssim ab que celebrá sa constitució y en lo qual ab l' enteresa propia de la nostra rassa nos doná compte de sos elevats propòsits y dels patriòtics desitjos que l' animan en la justa defensa de tot quant integra la personalitat de Catalunya.

En dit acte hi estavan representadas totas las associacions y periódichs regionalistas de Catalunya. Lo Secretari don Joseph M.ª Montfort doná lectura á una ben escrita memoria donant compte dels actes realisats per la societat desde sa fundació y dels acorts presos per la mateixa y dels fins que persegueix. D. Lluís Marsans, digníssim President, doná lectura del discurs presidencial, treball magnífich, saturat tot ell del més pur patriotisme y ardent entussiasme per la causa de la pàtria. No l' extractém porque pensém donarlo á coneixer integro als nostres llegidors.

A prechs de tothom, lo digníssim senyor president de la «Unió Catalanista» D. Joaquim Riera y Bertrán dirigí la paraula al aud tori, significant que la mateixa idea de «Associació popular» era la de la «Unió» que representava, puig que sols procura l' enaltiment de Catalunya. Que feya vuyt días que 'l president del «Centre Catalá» en sa sessió inaugural s' havia dirigit especialment á la dona catalana y que la festa d' avuy se dirigia al element popular; preguntantse lo perque aquest element no ha comensat á entrar en lo catalanisme, digué que sens dubte hi havia influït lo desengany que l' aclapara per haverli fet creure en cosas que després no s' han pogut realisar en la práctica, quedant esmaperdut y desanimat. Significá la acció meritoria de la societat que pera desvetllar al poble se proposa treballar y acabá encoratjant á seguir avant pera obtenir la llibertat de Catalunya.

Y acabá tant importantíssim acte ab un patriòtic discurs del vice-president de la «Associació», don Joseph Morera, agraïnt á tots los allí reunits la cooperació en l' acte que acabava de celebrarse.

Entre las adhesions que s' llegiren, ni havia una de molt entussiasista y que la numerosa concurrència la rebé ab grans aplaudiments y vivas

mostras d'entusiasme. Fou aquesta, de don Xavier de Ricart, diputat francès, regionalista y redactor d'un periódich de Tolosa, qui encoratjà als regionalistas catalans oferint son concurs pera la propagació y enaltiment del regionalisme. No hi ha pás cap dubte, que las declaracions del regionalista y diputat francès tenen esceptional importancia.

Rebin las associacions «Centre Català» y «Associació popular regionalista» nostra entusiasta aplauso y contin ab lo decidit apoyo de LO CATALANISTA.

*
* *

Parlém are, encare que lleugerament, donchs, la falta d'espai no 'ns permet fer'ho ab l'extensió que 's mereix, de la magnífica festa qu' en honor al artista senyor Pellicer tingué lloch en lo Saló de Vendas de Barcelona organizada per la «Unió Catalanista», y en la quina hi assistí numerosa concurrència composta principalment de las personalitats que més sobressurten en arts y lletras en la capital de Catalunya.

L' eminent artista á qui 's festejava, ocupá la Presidencia, tenint á sos costats al senyor President de la Unió Catalanista y del Centre Excursionista de Catalunya; en llocs distingits hi havia representants de la Lliga de Catalunya, Centre Català, Centre Escolar Catalanista, Associació Popular Regionalista, Circol Artístich, Centre Catalanista d' Olot, Centre Català de Sant Pol de Mar, de Castelló d' Ampurias, de Sabadell, Lliga Regional de Manresa, Academia de Bellas Arts de Sabadell, Centre Català Vilafranquí y altras associacions y periódichs d' aquesta localitat y de fora, llegintse ademés algunas adhesions al acte.

Oberta la sessió, don Bonaventura Bassegoda, secretari, doná compte del acort prés per dita corporació respecte al acte que 's celebrava.

Acte seguit ocupá la tribuna don Joaquim Cabot y Rovira, qui en bonich estil feu notar la diferencia de la arribada que 'l poble de Barcelona dispensá á en Pellicer y la que s' acostuma á fer als polítics, donant á aquell las gracias aixís com al Tribunal madrileny per ser víctima 'l primer del fallo del segon qu' ha motivat tan viva protesta contra 'l centralisme despòtich madrileny.

Significá entre altres cosas que l' art català es més considerat al estranger que no entre 'ls que 'ns diuen que siguém cada dia més espanyols; mes deixemlos en sa inutil tasca, digué, qu' al volguer ser nosaltres mes catalans cada dia, 'ls demostrém que de *provinciano á provinciano va cero*.

Seguiren dos magnífichs y patriotichs discursos de don Lluís Domenech y Montaner, l' un y de Don Joquím Riera y Bertran president de l' «Unió», l' altre y tot seguit á instancias de la concurrència s' aixecá en mitg de nutrits aplaudiments lo senyor Pellicer.

Si sentir fos parlar, digué, jo vós demostraria ab gran elocuencia lo que per mí passa; més privat del do de lo paraula, sols vos declaro que si al arribar á Barcelona vaig dir al veure vostras manifestacions que gay-

re be m' alegrava de la conducta observada per lo Tribunal madrileny, ara dech manifestar que n' estich satisfet del tot, puig aixís al menos s' ha donat lloch á que 's mogués la opinió pública y s' observés aquest riviscolament del esperit regional en l' art, que no sols com á regionalista que he sigut tota la vida, sino com á a tista, 'l considero sumament beneficiós, ja que si en tots los ordres de la activitat humana es necessaria la expansió, la llibertat, en cap ho es tant com en l' art. En comprobació cita 'l fet de que quan Felip II destruí 'ls drets forals, subsistiren ab tot son vigor las escuelas de Sevilla, Madrid Valencia y Barcelona.; la escola catalana representada per lo famós cuadro de Dalmau, existent á Casa la Ciutat, relligada per lo gran Viladomat y renovada per la Escola de Bellas Arts, quina creació fou deguda á la Junta de Comers de Barcelona en época de postració pera Espanya y quant sembla qu' una corporació d' aquest caracter no debia preocuparse de lo que fes referencia al art.

Manifestá en consecuencia que la escola artística catalana es per son origen diferent de tot altre, per sa historia superior á la que se 'ns vol imposar desde la capital d' Espanya. Y ¿perqué es Madrid, exclamá, la capital d' Espanya? Será pel mérit d' enviarnos gobernadores, empleados oficiales, matarnos á contribuciones..... Sentada, doch, la diferencia d' escolas entre la de Madrid y la catalana, no es extrany que no fos admés al Tribunal madrileny d' oposicions: anavan á judicar á un extranger quinas obras desconeixian. Cada hù judica segons lo judici que té. No culpém als individuos del Tribunal Madrid, porque han donat tot lo que de sí podían donar.

Y deprés de varias y molt atinadas consideracions de caracter regionalist, acabá son brillant discurs lo senyor Pellicer pronunciant algunas frasses d' agrahiment per las atencions de qu' era objecte, de las que, digué, s' en felicitava, no per éll sinó per l' art catalá á qui las endressava.

Lo senyor Pellicer fou objecte d' una ovació indescriptible al acabar son parlament.

L' «Orfeo Catalá» amenisá l' acte cantant escullidas pessas de son exquisit repertori.

SECCIÓ POLÍTICA

Los conservadores están portantse com á verdaders patriotas.

Densá que 's parla á Madrid de la insurrecció separatista á Cuba, descontada la *escena melodramática y sentimental*, en la que tots los partits s' oferiren incondicionalment al Govern, per la defensa de la *integridad de la Pátria que tanta sangre*, etcétera etc., no han fet més los conservadores que posar entrebanchs á la acció gubernamental y dir pestes de las autoridades de Cuba.

Se veu que l' oferiment manifestat en solemne sessió pública, no 'ls priva de esgarriar 'l maïro tot lo possible a fi de tocarne los *consabuts* resultats pràctichs.

Lo celebèrrim Romero Robledo, l' esgarria erias de la conservaduria canovista, no passa sessió que no esbaloti 'l galliner encara que sia a costa de la serietat que deuria presidir los actes d' un partit que 's precia de ser lo més sensat y gubernamental d' Espanya.

Posat a dir pestes, ha l lensat a la vinsicla pública 'l nom del general Calleja, jefe militar superior de Cuba, acusantlo de amich dels separatistas y de lleuger é imprevisor en tots los actes del seu mando.

¡Que li importa al home de la barra, al *consequent* conservador Romero, l' efecte que pot fer a Cuba y Espanya l' insultar y desprestigiar al capità general de la gran Antilla en aquestos moments de perill més ó menos imminent pera 'l pervindre de nostras colonias!

La qüestió es atacar als adversaris y conseguir escalar 'l poder baldament los medis acabin d' ensorrar al desdixat pays que 'ls aguanta.

Mentida sembla que 'l *gran home* d' estat, senyor Cánovas, permeti que 'l seu partit aguanti lleugeresas y andalusadas d' aquesta especie.

¿Y aquestos son los homes sensats y amichs de l' ordre, que han de portarnos la felicitat perduda?

Deu nos en guardi per tota la vida.

Uns quants diputats, no gayres, han presentat al Congrés una proposició sollicitant l' acort de suspendrer tota mena de pagos per qüestions de personal dependent del Estat, fins y a tant que haigi cobrat l' exèrcit de Cuba los atrassos que se li deuen.

Sembla impossible que s' haigi defensat y sostingut aqueixa doctrina en lo mateix saló de la Representació Nacional.

Quanta candidés creure que nostres flamants politichs, xucladors casi tots ells de la riquesa pública, per medi de dietas, nòminas y demés gangas oficinescas, tinguessin la dignitat y l' humanitarisme de cedir la preferencia als infelissos soldats qu' han vessat la seva sanch pera salvar lo territori qu' ells, justament ells ab sa desatentada conducta l lensavan a perdre.

Rés d' aixó, homes, rés d' aixó.

Primer ells, després ells y sempre ells.

Veigin sinó 'l resultat de la votació demanada.

Fora 'ls pochos que firmaren la proposició, tot lo Congrés vá votar en contra.

Es alló del ditxo:

Ande yo caliente...

Copiem d' un periòdic:

«A las onze de la nit, ha celebrat una conferencia ab lo president del Consell de Ministres una comissió de diputats carlins. Los comissionats manifestaren al senyor Sagasta que la minoria del Congrés vol que s' aplassi indefnidament la discussió del acta d' Azpeitia y que a cambi de conseguir aquest aplassament, los diputats carlins oferen facilitar todas las demés discussions que vaigin al Congrés ab motiu de las qüestions politicas. Lo senyor Sagasta 'ls contestá qu' aqueix aplassament que 'l diputats carlins demanavan no dependia del Govern, sino qu' era qüestió de la Cambra mateixa;

à lo que ells replicaren que estaven decidits à fer ús de tots los recursos que 'ls facilita 'l Reglament de la Cambra, pera impedir que s' assenti en los banchs del Congrés lo senyor Nocedal. Afegiren, además, los comissionats, que si arriba à posarse à discussió l' acta d' Azpeitia promourán serios incidents porque dirán cosas terribles contra 'l senyor Nocedal.»

Heus aquí lo patriòtic comportament, lo desinteressat fi que persegueix la minoria carlista del Congrés.

Y no dihem lo partit carli en massa porque 'ns repugna creurer que tot un partit que 's precia de catòlich y amich de la justícia y de la llibertat cristiana, pensi y obré de tan incalificable manera.

Aixís representa en lo Congrés no sols à sos dictictes, sino al partit que 'ls ha ajudat, la célebre minoria carlista.

Mentres se li prometi que 'n Nocedal no s' asseurá en los banchs de la Cambra, ho sacrifica tot, ideals polítichs, administratius, econòmichs, tot, en una paraula.

¿Què podria fer y que podria dir en Nocedal, quan tant se rebaixan, pera privar-li la aprobació del acta?

¡Misèrias humanas!

Heus aquí lo que vé à significar la política parlamentaria y lo que pot donar de sí, xorca d' ideals y manca de civisme.

Per un plat de lletias, 's vendrian lo porvenir d' una industria, lo progrés general del Estat, la salvació de l' agricultura.

Tot son pactes mútuos, tractes convinguts y respectivas conveniencias.

Dom un acta y 't daré l' apoye.

Emplea à fulano y conta ab la meua colla.

Fés lo que 't demano y votaré al diable si ho desitjas.

Y l' agricultura, 'l comerç, l' industria, totas las fonts de vida del pays han d'estar subjectes à aqueixas criminals conveniencias, depenent son pervindre, d' una gracia negada, ó d' una petició atesa.

Miserable genteta la que aixís obra, si, pero més miserable encare 'l poble qu' ho consent y s' hi ajup com un idiota.

BOTIFLERS

Molta fressa y gatzara ha mogut la peregrina idea de colocar sota la teulada del extrany Palau de Justícia que s' està bastint à Barcelona la estàtua del ministre fusionista, que Deu perdó, don Manel Alonso Martinez. Hem d' advertir al lector que la junta ó comissió que està encarregada de dirigir las obras d' eix Palau 's compón d' elements molt distints entre sí, y excusat es dir que no n' hi ha cap que tinga res que veure ab lo catalanisme que 'n podríam dir especulatiu. Tot es gent oficial, gent à qui parlarlos de reivindicació dels interessos catalans es parlarlos en grech. Tots ells tenen las miradas posadas à Madrid; tots ells dependeixen en més ó en menys del caciquisme; tots ells pensan en lliberal ó en conservador, segons que 'ls ve 'l vent de proa ó de popa, y pera tots ells a-

queixas cosas catalanistas son música celestial. Es vritat que quan s' aixecá á Catalunya la general protesta contra 'ls atreviments del Códich civil totas las escuelas y partits politichs tractaren de fer lliga ab los catalanistas y 'ls catalanistas no tingueren escrúpol en anarhi de companys. Pero 's veu que las cosas han cambiat molt desde alashoras y que avuy, sia perque s' hajan penedit de sa actitud d' avans, sia per altrás causas que no es fácil endevinar, l' autor d' aquell Códich, declarat per tots ruïnós pel dret y per la vida de Catalunya, combatut especialment pel senyor Durán y Bäs, capdill al menys alashoras, del partit conservador, te guanyada ja la immortalitat en la mateixa Catalunya, y, per consegüent, se li alsará una vistosa estàtua de pedra en lo Palau de Justicia de Barcelona ahont haurán d' anar á escatirse tots los assumptos de dret catalá. Realment la idea es desdixada y pobrissona. Pero es lo cas que sota la barbacana d' aquell Palau l' arquitecte hi ha deixat peanya per un sens fi d' estàtuas y considerém nosaltres que la junta directora de las obras haurá passat travalls grossos per omplirho. Y, á jubí d' aqueixa comissió, que 's degué fixar poch en que 'l Palau s' aixeca y quedarà á Catalunya, l' Alonso Martiuez seria un gran jurista y tot un personatge per haver portat á cap la obra essencialment centralisadora de la codificació. Y vinga l' autor del Códich civil á omplir una d' aquellas capelletes

Es clar que l' agravi era massa fresch perque no 'l recordessen los catalanistas. Y, tan prompte s' hagué dit que tindriam un Alonso Martiuez de pedra en aquells varals de la Ciutadela, comensáren de paraula y per escrit las protestas, y vingan exposicions y peticions, etc., etc., perque no 's portés á cab aqueix gran sacrilegi.

Als castellans que intervenían en aixó no sabém quin afecte 'ls faria, pero sí hem vist l' efecte que ha fet al caciquisme local, perque 'ls catalanistas que gastan toga volgueren treure 'l gat del sach en la Academia de Jurisprudencia, ahont aqueix caciquisme te oviradora respresentació. Y fe: en be, en nostre concepte, no perque n' haguessen de traure res, sino per comensar á fer la distinció entre catalans y botiflers, ó sia entre 'ls que viuhén del agre del terror y 'ls que 's mantenen moralment ó materialment dels ayres que venen de Madrit.

Al efecte presentaren una proposició pera que la Academia demanés á la Junta de las obras del Palau de Justicia que desistís d' erigirhi una estàtua que seria una ofensa vivent per Catalunya, y vetaqui que, després d' un aplassament estratègich que 'l caciquisme conseguí, vingué finalment la votació y en la votació guanyarén los partidaris de la estàtua per trenta vuyt vots contra trenta sis. A aqueixos trenta vuyt vots favorables al autor de la destrucció del dret de Catalunya se n' hi afegiren en la sessió següent alguns més, segons s' afanyá á dirnos l' endemà lo *Diario de Barcelona*.

Entre 'ls que votaren á favor de la estàtua, quals noms ha expiat en lletres de motllo 'l «Centre Escolar Catalanista», hi ha alguns botiflers ja

coneguts de anys ha, quan aqueixa cuestió del manteniment del dret de Catalunya fou tractada en la Universitat, en lo memorable Concell de Juristas, molt avans de que la codificació passés á ésser un fet. Aquets, vivint de molt temps há als pits del centralisme, tractant totas las cosas en castellá, parlant castellá per poca excusa que tingan, res te d' estrany que hagin perdut tot amor á la pátria catalana y desdenyin en absolut tota idea catalanista, en quansevulga forma que vinga. Tirant á diputats perpétuos ó á senador y algun á ministre, es clar que per ells lo catalanisme es un estorb, com una especie de conciencia. No es d'admirar, donchs, que li tinguin odi y mala voluntat y vulgan escupirli tot llur despreci.

Altres n' hi ha, més sensats en la aparéncia, que, si bé no podiam esperarne res positiu, tampoch teniam en absolut dret á creure que eran enemichs de Catalunya. Y per axó dihém que, com desenmascarament, la votació de la Academia ha vingut bé y ha posat á la dreta de la pátria als que hi havian d' ésser y á la esquerra als que 'ls hi tocava.

Notis també que era fácil y fins decent abstenirse y que alguns, contra 'l que esperavam, no han recorregut á tant senzill medi. Ara bé, ¿per qué? Nosaltres esperavam que algú ho explicaria, pero fins á la hora present los que votaren contra la proposició Permanyer no han tingut empenyo en traurers la taca de sobre, y vetaquí que 'ls que ho veyém de lluny, que no podém coneixer ni examinar las causas internes que poden haver influhit en lo resultat de la votació, hem de tenir als qui votaren en contra per enemichs de Catalunya, per botiflers, com deyam algun temps.

Induatablement entre aqueixos hi ha criteris que en altras cosas se 'ns han demostrat sans y secers. ¿Per qué relliscar en aquesta tan essencial? ¿Es que 'ls compromisos polítichs lligan tant que ja no hi ha medi de declararse independent. y obrar, per consegüent, ab independéncia, una sola vegada que 's tracta del honor y de la dignitat d' aquesta terra que 'ls ha vist naixer, d' aquesta terra que vol viure per si y per si viurá á pesar de ells y de totas las mialuras polítichs, mentres Deu l' ajudi? ¿Es que 'ls compromisos personals, derivats directament dels polítichs, sobrepujan tant al propi pundonor que ja no fa por als que 'n son victimas l' evidenciarse de tal manera que tota Catalunya puga anomenar per son nom á cada un dels traydors? Verdaderament, si aqueixa malhaurada votació no ho demostrés, no ho creuríam, y áduch ara 'ns costa de créurho. Ja sabém fins ahont arriba la mesquinesa personal que han portat las conveniencias polítichs. Ja sabém també, y ningú se 'n ha queixat més que nosaltres, lo nivell espantós que alcanza 'l rebaixament dels caràcters; pero fins aixís nos aturdeix y espanta la actitud d' aqueixos juristas catalans, que, pensantse tal vegada no fer més en la votació que xasquejar á quatre catalanistas, per ells poch dignes de consideració, s' han burlat en rigor de Catalunya. Si no es aixís, ¿per qué no 's defensen? ¿per qué no donan explicació pública de llur actitud?

Y, si no la donan, ¿cóm hem de judicar? No es solzament contra aqueixos trenta sis acadèmiachs contra qui han votat los trenta vuyt y la cúa del día següent, es contra tots los catalans que en los recons tots de Catalunya claman y 's bellugan contra 'l ferotje centralisme á que ells acaban de donar aprobació solemne. Després de tot, lo Palau de Justicia ¿s' alsa á Barcelona ó á Madrid? Donchs si es per Barcelona ¿per qué no s' ha de glorificar en ell exclusivament als grans juristas catalans? Pero ells poden respóndrens que será un palau de justicia espanyola, d' aqueixa justicia que 'ns ve de Madrit y 's fa en castellá. ¡Per aixó es tan gallosa!

Nótin be 'ls pobles de Catalunya quins noms hi ha en aqueixa llista de votants á favor del que engiponá aquell códic que mogué tanta borina; que ho nótin bé per si un día s' ha d' anar ab veritat y energia á las urnas. Nosaltres estém ronchs de dirho y l' altre día ho repetiam en aqueixa mateixa secció: la política, tal es l' enemich. Fins que 'ls pobles votin ab decisió contra la política, fins que 'ls pobles despreihin en absolut tota candidatura, per diputats ó pel que sia, ahont s' hi llegeixin noms de color polítich, lliberal ó conservador, blanch ó negre, Catalunya no traurá res de tots sos esforços. La botifleria es política y la política es per fatalitat partidaria del centralisme. La votació de Barcelona acaba de fer llegítim aquest argument que á tants y á tants pot ferse per nostra desdita: ¿ets polítich? donchs ets enemich. Y no hi ha apelació.

M. R.

(De *La Veu del Montserrat*.)

ASSOCIACIÓ CATALANISTA DE LLEYDA

CONVOCATORIA

PERA 'L CERTÁMEN LITERARI QUE CELEBRARÁ EN LA VINENTA FESTA MAJOR

L' *Associació Catalanista de Lleyda* amadora de las glorias de Catalunya, convida á pendrer part en la poética festa que celebrará lo día tretse de Maig d' enguany, (tercer de la Festa Major) á tots los experts trovadors y honorables escriptors d' ahont la nostra llengua es parlada ó coneguda, regintse per lo següent

CARTELL

Lo primer premi d' *honor y cortesia*, ofrena de l' *Associació Catalanista de Lleyda* consistent en la flor natural, s' adjudicará á la miller composició en vers sobre tema que 's deixa al clar enginy del autor. Qui obtinga aqueix premi, lo deurá ferne present á la dama de sa elecció, la

que proclamada *Reyna de la Festa*, entregará desde son seti presidenci-
al tots los altres premis als qui los hajan merescut.

Un lliri d' or y argent, dádiva del Exm. Ajuntament d' aquesta capi-
tal, al autor de la millor poesia qu' en forma d' oda ó romans, cante un
dels fets històrichs més culminants de la ciutat de Lleyda.

Un premi artístich, ofrena del Exm. é Ilm. Sr. Arquebisbe de Tarrago-
na, Dr. D. Tomás Costa y Fornaguera á la millor monografia de la anti-
ga Colegiata de Ager, en aqueixa provincia.

Un cuadro d' assumpto religiós ofert per lo Rdm. é Ilm. senyor Bisbe
de Lleyda Doctor D. Joseph Masaguer, al millor treball ó memoria dedi-
cada á la antiga Universitat de Lleyda.

Un abum dels Papas, ofrena del Exm. é Ilm. Sr. Bisbe de Vich Doctor
D. Joseph Morgades, al autor de la millor monografia del Santuaria de
San Ramon Nonat, prop de Cervera.

Un objecte d' art, dádiva de l' Exma. Diputació Provincial de Lleyda,
al autor del millor romans sobre un fet històrich de la provincia.

Una espiga d' argent, regalo delltre. Colegi d' Advocats al autor de
la millor «Monografia d' un jurisconsult catalá», preferint al qui haja es-
tudiat en una de las antigas Universitats de Lleyda ó de Cervera.

Un objecte d' art, ofert per la «Lliga de Catalunya» á la mellor des-
cripció en prosa catalana d' un epissodi històrich ocorregut en la comar-
ca de Lleyda; ó en las properas á ella, relatiu á algún fet realisat en de-
fensa de las llibertats de la terra.

Un tinter de bronse esmaltat, dádiva del «Cassino Principal de Lleyda»
al autor de la millor «Resenya geografica-històrica de pobles d' aquesta
provincia desapareguts y causas de sa desaparició.»

Dos tonos d' Autors selectes, oferts per lo «Centre Artístich» al autor
de la millor memoria sobre 'l seguent tema «Judici crítich del art musi-
cal á Lleyda».

Una ploma d' argent, dádiva de la «Secció Catalanista del Círcol Re-
creatiu de Balaguer» á la millor llegenda en vers que narro algun passat-
ge històrich d' aquella ciutat.

Una englantina d' or y argent, y 'l títol de Soci honorari, ofrena de l'
«Associació Catalanista de Lleyda» que serán donats al autor de la mi-
llor poesia sobre fets històrichs ó gestas gloriosas de Catalunya, ó sobre
usatges ó costums de nostra estimada terra.

Un objecte d' art, regalo del ex-Diputat y actual Degá del Colegi d'
Advocats d' aquesta ciutat Exm. Sr. D. Miquel Ferrer y Garcés, al autor
de la memoria que contínga noticias més interessants y en major núme-
ro sobre los establiments tipografichs de la ciutat de Lleyda y sobre los
llibres y opuscols en ell impresos durant los segles XV; VI, VII y XVIII.

Un objecte d' art, ofert per lo Exm. Sr. Diputat á Corts per Lleyda, D.
Miquel Ahelet y Besa al autor del millor treball en prosa sobre 'l tema
«Concepte científich del Regionalisme. ¿Es incompatible ab l' unitat de

la nació espanyola? Fets principals realitzats per nostra regió que han contribuït al enaltiment del Estat espanyol.»

Un tripode de pelux ab un ram de plata de relleu, dádiva del Exm. Sr. Diputat á Corts per Solsona D. Joan Maluquer y Viladot, al autor de la millor composició en vers que lloe á la Mare de Deu del Claustre de Solsona.

Un objecte d'art, ofrena del Sr. President d'aquesta *Associació* D. Frederich Renyé y Viladot, al autor que, bé en prosa, bé en vers, descriga ab més alt esprit catalá y ab major nombre de datos, la entrada fraternal dels Somatens á Lleyda en 1705, durant la guerra de successió. Y la edició de luxe en dos tomos del poema d'en Damas Calvet. *Mallorca Cristiana*, regalo del mateix Sr. pera 'l guanyador del accessit.

Un objecte d'art, ofert per un regionalista, al autor de la millor y més completa colecció de pensaments ó trossos de discursos que en defensa del Regionalisme, hajan estat exposats per diverses notabilitats en ciències, política ó literatura.

Forman lo Jurat calificador, D. Angel Guimerá, President.—Reverent Mossen Sebastia Gelambí.—D. Frederich Renyé y Viladot.—D. Ignaci Simón y Pontí y D. Lluís Prim Salesa, Secretari. Suplents D. Ricart Huguet y D. Antón Serra y Mostany.

Podrán concedirse los accessits y mencions honorífiques á las composicions que 'l Jurat crega acreedors á aquesta distinció.

Totas las composicions deuran esser inéditas y estar escritas en catalá.

Tots los treballs deuran esser anónims y remesos á casa del Sr. Secretari del Jurat D. Lluís Prim (Carrer de la Palma 20, 2.ª) avans del dia primer del Maig vinent, contenint cada hù, un plech clòs ab lo nòm del autor, y en lo sobre escrit, lo titol y lema de so composició.

Los plechs que contingan los noms dels autors no premiats, se cremarán al mateix acte de la festa.

L' *Associació Catalanista* se reserva per un any la propietat de las obras premiadas.

En lo cas probable de rebre altres premis, l' *Associació* publicará un cartell extraordinari supletori del present.

Lleyda 4 de Mars de 1895.

Lo President, *Frederich Renyé y Viladot*.—Lo Secretari *Joan Rovira y Agelet*.

CONSISTORI DELS JOCHS FLORALS DE BARCELONA

LLISTA DE LAS COMPOSICIONS REBUDAS EN AQUESTA SECRETARIA FINS AL DIA D' AVUY

Número 1.—'L petit baylet demati se 'n va... CANSÓ POPULAR.—2. L' albat. *Del natural*.—3. Balada. *Fidelitat*.—4. Costanera. *Mas espinas*.—5.

A un espós. *Ramell*.—6. Maria. *Refugium peccatorum*.—7. Canso d' estiu; —8. Un idili casulá. *Quant sento fret en lo cor*.—m' arrauieixo dins ma cambra... A. GUIMERA.—9. Nadal. *Hosanna*.—10. La veu de la morta. *Alegoria*.—11. La jornada de Panissars. ¡Patria!—12. Lo teixidor. *Fils á mils que sols poch valen...*—13. Als Jochs Florals. *Jochs Florals los de ma terra—com us vull y com us am...* F. SOLER.—14. A la Verge del Remey. *Patria, Fé y Amor*.—15. ¡A ma patria! *Ja no l' aclamansenyora-la senyora n' es esclava*. A. CAMPS Y FABRÉS.—16. La veu de Catalunya. *Oiula!*—17. Jorn de dol. 1809. No 'm matan per ser traydor... BACH DE RODA.—18. Romans del gloriós Màrtir S. Magí. *Magini Martyris in Hispania*, etc.—19. A una futura... sogra *Mentidas y veritats*.—20. Lo moso d' esquadra. *Vir*.—21. Lo cant del or. *Siluetta naturalista*.—22. La Falugueta. *Toujours parler d' argent?* MOLIERE.—23. Epistola. *A un home honrat*.—24. A Vallvidrera. *Aléns de la primavera—carregats d' olors suaus...* M. AGUILÓ.—25. La Fàbrica. *Labor prima virtus*.—26. Desventatjes del fumar. *Corrigere ridendo mores*.—27. La época més rica de la Màrina catalana. *Tempora mutantur in ilis*.—28. Lo casori. *¿Es goig ó pena?*—29. L' empayta-llops. *Tradicional*.—30. La Reyna de la festa. *Vos, senyora, representau en lo trono de...* BRAÑAS.—31. Goigs en loor d' una senyoreta.—32. Marina, (cuadret). *Mar en dins la barqueta s' allunya*. CLAVÉ.—33. Jovel. *Arrepentiment*.—34. Celystia. *Las estrellas del cel no paran may de mirar*.—35. Cercant muller. *A una soltera*.—36. La estrella dels rabadans. *Bethlhem*.—37. Recort á la eminent poetissa y escriptora D.ª Maria Mendoza de Vives. *En lo libre de la gloria*.—38. ¡Recorts! *Nos nostraque debemur morti*.—39. Brindis. *Pro aris et focis*.—40. Idili. *Del cor*.—43. Remordiment.—44. Flor de primavera. *Amor*.—45. La infantesa de la Verge. *Stella matutina*.—46. La festa mejor. *Patria*.—47. Ignocencia. *¿Ignorancia?*—48. De la infantesa. *¡Ditxosa edat!*—49. Penediment. *Jo pecador...*—50. La fé catalana. *Pro aris et focis*.—51. A balladas. *Costums que s' perden*.—52. Verema.—53. Vora mar. *Tradicció*.—54. La Balladora. *Bellas costums que are 's perden—¿quán tornaréu á brotar?*

Barcelona 12 de Mars de 1895.—Lo Mantenedor Secretari, JOAN ALMIRALL Y FORASTE.

NOVAS

Cumplimentant los desitjos de don Vicens Sampere, retirém lo remitit que nos remeté pera insertar en lo passat número y que no poguerem publicar per haver arribat á nostras mans quant ja teníam molt avansada la edició.

Avuy diumenge actuará en lo teatre Euterpe una companyia de zarzuela castellana dirigida per don Francisco Puig y lo Mtre don Martí Conti, posant en escena á las 3 y mitja de la tarde la zarzuela catalana de gran aparato *Los set pecats capitals*; y per la nit á las 8 y mitja la zarzuela en 2 actes *Marina*, prenenthi par lo tenor don Jaume Casañas. Finalisarà la funció ab l' estreno de la parodia de la «Verbena de la Pa-

loma,» en 1 acte titulat *Los Celos de la Coloma ó Baralla de dos guapas per un jove comprimit*.

A continuació insertém lo programa de los festetjos ab que lo Colegi de Sant Joseph celebrarà ab motiu de la festa de son glorios patró:

A las 7 y mitja del demati, repich de campanas, gran tronada y sortida de la professó acompanyant la «Imatge del sant Patriarca» á la Iglesia parroquial de sant Feliu.

A las 8, missa de comunió ab plática, per lo Reverent. Dr. don Santiago Estebanell, é hinne final.

A las 9 y mitja, tornada al Colegi y esmorsar á los alumnos, servit per lo Director y Professors.

A la una de la tarde banquet ofert per lo Director á los Senyors Professors y Pares-dels Senyors Pensionistas.

A las dos y mitja, en obsequi á los mateixos variat concert.

A las 6 y mitja, solemne funció á tota orquesta en la parroquial, esmentada ocupant la càtedra sagrada lo oloquent orador ja mencionat Reverent. Dr. don Santiago Etebanell.

A las 9 la *Santa Imatge* será acompayada profesonalment al oratori del Colegi, y per fi de festa, Globos y focs d' Artifici, per lo piroténich «El Relámpago».

Segons diu *Revista Tarrasensa*, la epídenia variolosa, que fins ara era tota circumscribita en aquella ciutat, s' ha estés á los pobles de Ullastrell, Castellbisbal y Viladecaballs.

Segons llegim, ab la ópera *Il Trovatore*, ha debutat en Alicant nostre compatrici lo jove tenor senyor Puig y Escursell.

«La Associació Catalanista de Lleyda ha publicat la convocatoria pe lo Certamen Literari que s' ha de celebrar lo 13 de Maig pròxim, tercer dia de la festa major.

Legim en «Lo Noticiero Universal» de Barcelona:

«Sembla que á Málaga se preté présupostar la cantitat de 36,000 rals anuals pera sostenimént del cotxe del alcalde. Es dir, 6000 rals mes de lo que costa á la nació lo cotxe dels ministres. La miseria que tant abunda á Málaga, segons indica á diari la premsa, no deu véurela ni sentir-la aquell Ajuntament.»

Lo que sembla mentida es que 'l poble espanyol tinga tanta paciència pera aguantar á tota aquesta colla de vividors.

S' ha constituït á Barcelona una nova agrupació catalanista ab lo tí-

tol de *Associació Popular Regionalista* intalada en lo carrer de la Tapineria n° 33 primer. La nova societat que celebrà su ssessió inaugural lo dia 9 d' aquest més á dos quarts de deu del vespre, te constituidas sas juntas en la forma següent: Consell Directiu: D. Lluís Marsans, *president*; Joseph Morera y Borés, *vice president*; D. Ricart Estrada, *Tresorer general*; D. Joseph Salvadó, *tresorer de propaganda*; D. Enrich Castellá, *contador general*; D. Joseph Bordas, *comptador de propaganda*; D. Victor Batlle, *bibliotecari*; D. Joseph Mª Monfort, *secretari primer*; D. Miquel Pous, *secretari sgon.*; D. Agustí Ribas y D. Lluís Badia, *vocals*. Comisió de festas; D. Lluís Badia, *peresident*; D. Joaquim Gómez, *vice president*; D. Pere Sala, *secretari*; D. Joseph Mª Balil, D. Enrich Carné, D. Marcell Fàbregas y D. Cèssar Ferrer, *vocals*.

Si interés revesteix lo primer volúm de la *Historia de América*, per don Joseph Coroleu, augmenta, si es possible, en lo segon tomo que acaban de publicar los editors senyors Montaner y Simon, dedicat exclusivament á narrar lo período de la dominació espanyola en lo virreynat del Perú, Chile y Paraguay. Ab notoria imparcialitat y ab elevació d' ideás, qualitats propias de qui com lo senyor Coroleu estima l' estudi de las lletas com un verdader sacerdocí descriu l' autor los fets més culminants durant lo período del domini, espanyol avaloradas las sevas noticias ab profusió de datos y antecedents, que ajustats en un tot á la veritat històrica, destrueixen lleugeras ó encarnadas apreciacions. La *Historia de América*, es una de las obras destinadas á figurar en totas las Bibliotecas, abrigant per nostra part la confiança que tant á Espanya com á América, ha de agraírse al senyor Coroleu son notable treball, inspirat en un criteri recte y ampli.

La Biblioteca Universal s' ha enriquit, donchs, ab una nova obra de gran importancia, qual publicació han d' agraír als senyors Montaner y Simon tots los suscriptors de la *Ilustración Artística*.

Ha mort á Valencia sa pàtria natal, lo distingit literat é inspirat poeta, D. Jacinto Labaila, ex-president de la distingida societat literari-regionalista *Lo Rat Penat*, y un dels més entussiasistas defensors y conreueadors de las lletas valencianas. Sentim la pèrdua de tan valió element per nostra causa y enviám nostre més sentit pèsam á sa apreciable familia.

Per mediació del diputat senyor Maluquer y Viladot, ha enviat la «Unió Catalanista» al Excm. senyor Ministre de Gracia y Justicia una raho-nada exposició á fi de que no s' implantí á Catalunya la institució del Consell de familia, per considerar-lo atentatori á la integritat del Dret civil de Catalunya.

Entre las moltas felicitacions que ha rebut lo «Centre Escolar Catalanista» per sa valenta campanya en contra de la estàtua del autor del funest Códich Civil Castella en lo Palau de Justicia, n' hi ha una de molt expresiva de varis delegats á Tortosa y sa comarca de la «Unió Catalanista.»

JOAN COMAS FAURA

Dipòsit de música de totes classes
Pianos

Ventas, Lloguers, Cambis, Reparacions y Afinacions
 Ventas á plazos á 2 duros setmanals
RAMBLA, 67.-SABADELL

La Unión y el Fénix Español

Companyia de Segurs Reunits

Contra incendis y sobre la vida

Representant per Sabadell y sa comarca: Pau Colomer.

Carrer de la Soledat, n.º 30 Sabadell.

FILTRES PERA L' AYGUA

Per 8 pessetas evitaréu una pila de enfermetats.

Sabadell es una de las poblacions més castigadas per las enfermetats, gracias á l' aygua carregada de llot, cals y diversas materias vegetals en putrefacció.

Unich modo d' evitarlas es filtrar l' aygua per medi dels filtres científicament construhits per la casa

M. BURGUÈS.- CREUHETA, 92.

NOTA.—Per 0'50 CÉNTIMS se neteijan y cambian las materias que serveixen pera clarificar l' aygua.

Imprempta de Pere Tugas, Carrer de Calderon, 36, Teléfono, núm. 186.—SABADELL.